

Συνέντευξη του Προέδρου του ΣΕΒ, Δημήτρη Δασκαλόπουλου στην εφημερίδα REAL NEWS

21 Φεβρουαρίου 2010

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται αντιμέτωπη με μια πρωτοφανή κρίση. Πώς φθάσαμε ως εδώ;

Εδώ και 30 χρόνια τώρα, ζούσαμε με δανεικά και με τα ψέματα. Το πολιτικό σύστημα δανειζόταν για να μοιράζει αυξήσεις, επιδόματα, διορισμούς και συμβάσεις. Με λαϊκίστικη πλειοδοσία καλλιεργούσε στην κοινή γνώμη την ψευδαίσθηση ότι κάτω από την κρατική ομπρέλα –και με τις χορηγίες των κουτόφραγκων– όλοι είχαν στον ήλιο μοίρα, χωρίς καν να προσπαθούν, χωρίς να μοχθούν, χωρίς να παράγουν. Εφηύραμε τον σοσιαλισμό των δανεικών και τον νεοφιλελευθερισμό των επιδοτήσεων, κρατικοποιήσαμε την οικονομία και την ίδια την κοινωνία, κάναμε τις πελατειακές σχέσεις και την κομματοκρατία καθεστώς. Δημιουργήσαμε ένα απολαυστικό, αλλά σάπιο μοντέλο ζωής στο περιθώριο του σύγχρονου, ανταγωνιστικού κόσμου. Με συνολική εθελουφλία οδεύαμε νομοτελειακά προς τον γκρεμό.

Πώς κρίνετε τα μέτρα που έχει λάβει μέχρι στιγμής η κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της κρίσης;

Είναι αναμφίβολα προς την ορθή κατεύθυνση –αλλά μάλλον δεν αρκούν. Το μέγεθος του προβλήματος απαιτεί όχι μόνο την απαραίτητη εφαρμογή των αναγκαίων αποφάσεων, αλλά μάλλον και τη δραστικότερη αντιμετώπισή του. Πρώτη και πιο σημαντική προτεραιότητα είναι η διεύρυνση της φορολογικής βάσης και η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής. Με ανησυχεί πάντως το γεγονός ότι μεγάλο μέρος της κοινωνίας, αλλά και του πολιτικού κόσμου, δείχνει να μην έχει αντιληφθεί πόσο εκτεταμένη και επίμοχθη είναι η προσπάθεια που καλούμαστε να καταβάλουμε – παρά την αντικειμενικότητα του προβλήματος. Η Ελλάδα πρέπει να αλλάξει ριζικά για να επιβιώσει. Αλλά τα κεκτημένα συμφέροντα και οι παγωμένες νοοτροπίες είναι πολύ ανθεκτικές –και κωφεύουν στις επιταγές της πραγματικότητας. Είναι τυχαίο, άραγε, ότι τις τελευταίες ημέρες πληθαίνουν οι φωνές που διαμαρτύρονται για την πίεση και τις απαιτήσεις της Ε.Ε., της ΕΚΤ, του ΔΝΤ, επιλέγοντας να αγνοήσουν τη δική μας τεράστια ευθύνη για τη σημερινή κατάντια;

Ποιες επιπλέον παρεμβάσεις και ποιες μεγάλες μεταρρυθμίσεις εκτιμάτε ότι απαιτούνται για να αντιμετωπιστούν ριζικά τα δημοσιονομικά προβλήματα και να δοθεί αναπτυξιακή ώθηση στην οικονομία;

Όσοι μιλούν για ανάπτυξη μέσα στα επόμενα δύο χρόνια εθελουφλούν. Αυτή τη στιγμή προέχει η εξισορρόπηση των δημόσιων οικονομικών και ο έλεγχος του εφιαλτικού δημόσιου χρέους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με πρωτογενή πλεονάσματα –που συνεπάγονται τον περιορισμό του κράτους, τη δραστική περιστολή της κρατικής δαπάνης και τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης.

Μόνον έτσι θα τεθούν οι βάσεις για μια νέα μορφή ανάπτυξης –που θα πρέπει να σχεδιαστεί προσεκτικά και ρεαλιστικά, βασισμένη στην πραγματική οικονομία και τα υπαρκτά συγκριτικά πλεονεκτήματα του τόπου. Ουσιαστικά, δηλαδή, η μεν προσπάθεια να στραφούμε προς ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης πρέπει να ξεκινήσει άμεσα και παράλληλα με την προσπάθεια δημοσιονομικής ανασυγκρότησης, χωρίς όμως να περιμένουμε άμεσα αναπτυξιακά οφέλη.

Σαφής ένδειξη της χαμηλής ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας είναι η απουσία μεγάλων επενδύσεων στη χώρα. Τι πρέπει να γίνει για να δοθούν κίνητρα για επενδύσεις σε Έλληνες, αλλά και ξένους επιχειρηματίες;

Η απουσία αυτή δεν είναι ένδειξη χαμηλής ανταγωνιστικότητας. χαμηλή ανταγωνιστικότητα είναι αποτέλεσμα και της απουσίας ξένων –κυρίως άμεσων– επενδύσεων. Για να αυξηθούν όλες οι επενδύσεις και να έρθουν και ξένες επενδύσεις –που είναι αναγκαίες για την ανάπτυξή μας– χρειαζόμαστε σταθερό και ανταγωνιστικό θεσμικό πλαίσιο. Δηλαδή, δραματική μείωση της απωθητικής γραφειοκρατίας, απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης και λειτουργίας των επιχειρήσεων, πάταξη της ενεδρεύουσας διαφθοράς, απλό, δίκαιο και σταθερό φορολογικό πλαίσιο όπως και νομικό καθεστώς. Η κυριότερη όμως απαραίτητη συνθήκη είναι η διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος, που αναγνωρίζει τη σημασία της επιχειρηματικής δράσης για την συνολική ευημερία και διευκολύνει την άνθισή της.

Στην προσπάθεια που γίνεται για ανάταξη της οικονομίας ποιο ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν οι φορείς του ιδιωτικού τομέα και οι εκπρόσωποι της επιχειρηματικής κοινότητας;

Από εδώ και πέρα, μετά την ουσιαστική χρεοκοπία του δημόσιου τομέα, ο ιδιωτικός τομέας, η επιχειρηματικότητα, είναι η μόνη που προσφέρει προοπτική εξόδου από την κρίση, η μόνη που μπορεί να υποσχεθεί ανάπτυξη και νέες δουλειές. Η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα έπαιξε όλα αυτά τα χρόνια τον ρόλο ενός βασικού μοχλού ανάπτυξης, παρά το γεγονός ότι δεν έμεινε στο απυρόβλητο των παθογενειών που εκτρέφει το κράτος και του εχθρικού για την επιχειρηματικότητα περιβάλλοντος. Ας μην παραβλέπουμε ότι, για πάνω από 10 χρόνια, οι ιδιωτικές επενδύσεις αυξάνονται με εντυπωσιακούς ρυθμούς και ότι η τωρινή κάμψη τους οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στην κρίση που πλήττει σήμερα και τις επιχειρήσεις. Οι σύγχρονες, οργανωμένες επιχειρήσεις ανταποκρίθηκαν άλλωστε στις ανάγκες των καιρών, καταβάλλοντας αγόγγυστα την εισφορά τους στο Ταμείο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ανακουφίζοντας έτσι τον χαίοντα προϋπολογισμό. Και θέλω να υπογραμμίσω ότι υπάρχει σήμερα μια δημιουργική, παραγωγική επιχειρηματική τάξη στον τόπο μας, έτοιμη να αναλάβει αυξημένες αναπτυξιακές ευθύνες στους τομείς από τους οποίους το υπέρβαρο κράτος αναγκαστικά πλέον θα αποσυρθεί.

Οι συνθήκες που επικρατούν στην οικονομία προκαλούν μεγάλες πιέσεις στις ελληνικές επιχειρήσεις. Φοβάστε επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος τους επόμενους μήνες, αύξηση της ανεργίας και «λουκέτα»;

Οι επιχειρήσεις είναι τα πρώτα θύματα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και οι πρώτοι αποδέκτες των επιπτώσεων της χρηματοοικονομικής αναταραχής και του εισοδηματικού σφιξίματος. Τα στοιχεία μείωσης των πωλήσεων και των αποδόσεων μιλούν από μόνα τους για την κρίση που τις μαστίζει, και η οποία φοβούμαι ότι θα ενταθεί. Γι' αυτό και είχα ζητήσει –ήδη από την άνοιξη του 2009– από τη ΓΣΕΕ να συμπτύξουμε ένα κοινό μέτωπο, με τη συνυπογραφή ενός κοινωνικού συμβολαίου που θα στόχευε στη δημιουργία αναχώματος κατά της ανεργίας, στον περιορισμό της εισφοροδιαφυγής και της μαύρης εργασίας, σε κοινή προσπάθεια για την αλλαγή του χρεοκοπημένου μοντέλου ανάπτυξης της μεταπολίτευσης. Η έκκλησή μου έπεσε δυστυχώς σε ώτα μη ακουόντων. Αλλά, δεν απογοητεύομαι. Πιστεύω ότι η πραγματικότητα θα αποδειχθεί πιο πειστική από μένα.

Ο διάλογος με τη ΓΣΕΕ για τη συλλογική σύμβαση εργασίας κατέληξε σε αδιέξοδο. Μετά την εξέλιξη αυτή ποιο είναι το μήνυμα που στέλνετε προς τους εργαζόμενους;

Δεν υπάρχει αδιέξοδο. Η συζήτηση μόλις ξεκίνησε και συνεχίζεται. Διαφωνίες είναι φυσικό να υπάρχουν. Πεποίθησή μου ωστόσο είναι ότι θα πρυτανεύσουν η λογική, η ωριμότητα και η ευθύνη. Σε ό,τι αφορά τον ΣΕΒ, η αντίληψη που τον διέπει είναι ότι οι δυνάμεις της εργασίας οφείλουν και μπορούν να αντιμετωπίσουν από κοινού τις δυσκολίες που απειλούν το κοινό τους μέλλον. Ο διχασμός θα είναι εις βάρος όλων μας. Η εργασιακή ενότητα, η ομόνοια μπορεί να αμβλύνει τις επιπτώσεις της κρίσης στην ιδιωτική οικονομία.

Ο πρωθυπουργός έχει καταστήσει σαφές ότι «ή αλλάζουμε ή βουλιάζουμε»; Είστε αισιόδοξος για το μέλλον της χώρας;

Δεν μπορώ να καταδικάσω την Ελλάδα –θα ήταν σαν να καταδίκασα τον εαυτό μου. Το πρόγραμμα σταθερότητας, εφόσον εφαρμοστεί απαρέγκλιτα, μπορεί να αποτελέσει το ξεκίνημα για έξοδο από την κρίση. Το μοντέλο ζωής της Μεταπολίτευσης είχε εκφυλιστεί, είχε καταντήσει παρασιτικό και ανεύθυνο. Η κρίση που απειλεί την εθνική μας υπόσταση αποτελεί ταυτόχρονα και μια πρόκληση ριζικής αλλαγής –μας υποχρεώνει να κάνουμε τώρα όλα εκείνα που αποφύγαμε να πράξουμε όλα τούτα τα χρόνια. Η αλλαγή θα είναι πικρή και επώδυνη. Στοιχηματίζω ωστόσο στο ένστικτο αυτοσυντήρησης και στις δημιουργικές δυνατότητες των δυνάμεων εκείνων της κοινωνίας μας που δεν έχουν χάσει τη θέληση, την ικανότητα να κοιτάνε μπροστά.